

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

JVTP

JIHOČESKÝ VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

Jihočeský sociální inkubátor

Design Option Paper

Tento dokument vznikl v rámci projektu Smart
akcelerátor v Jihočeském kraji,

CZ.02.2.69/0.0/0.0/15_004/0000676

Zpracoval:
Ing. Jan Jareš

poslední aktualizace
27. únor 2018
České Budějovice

Obsah

Obsah	2
Projekt „Smart akcelerator v Jihočeském kraji“	3
1. Metodika	4
2. Popis situace v partnerském regionu	5
6. Popis východisek a výzev v Jihočeském kraji	18
7. Potenciál a cíle nových podpůrných nástrojů	21
8. Typové návrhy opatření	24
Zdroje	28
Seznam obrázků	29

Projekt „Smart akcelerátor v Jihočeském kraji“

Projekt se zaměřuje na zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionu formou zefektivnění stávajícího regionálního inovačního systému a za pomoci týmu expertů, jehož cílem je propojovat klíčové aktéry v kraji, prosazovat realizaci nových inovačních nástrojů a aktivit s ohledem na silné stránky regionu a klíčové domény specializace. Nastavený funkční proces cílí na tři základní klíčové oblasti:

- I. Kvalitní lidské zdroje
- II. Spolupráce a technologický transfer
- III. Rozvoj podnikání

Dílčí cíle projektu:

1. Vytvoření kvalitního, odborného realizačního týmu, jež propojí inovační aktivity v kraji. Tým bude iniciovat nové podněty (strategické intervence/projekty) v oblasti podpory inovací a bude prosazovat jejich realizaci v rámci Jihočeského kraje prostřednictvím Komise pro inovace JČK a tematicky zaměřených inovačních platforem. Budou podporována taková opatření, která pomohou k implementaci Krajské přílohy k národní RIS3 JČK a jež maximálně využijí vzájemného synergického efektu.
2. Zvyšování odborných znalostí celého týmu a klíčových regionálních stakeholderů formou dalšího vzdělávání a inspirací zkušenostmi z ostatních regionů, které doplní jejich kompetence a podpoří prosazení strategických inovačních aktivit.
3. Nastavení systému sledování vývoje inovačního prostředí Jihočeského kraje potřebného k rozhodování o zaměření podpůrných nástrojů a aktivit projektu a jejich průběžné vyhodnocování (za pomoci sběru a analýzy primárních a sekundárních regionálních dat).
4. Podpora absorpční kapacity regionu formou aktivity Asistence při přípravě projektových záměrů veřejných subjektů a organizací do stadia jejich realizovatelnosti za účelem zvýšení počtu kvalitních inovačních projektů, které mají pozitivní dopad do regionu.
- 5. Přenos best practice formou Twinningu se zahraničními institucemi a jejich přizpůsobení podmínkám Jihočeského kraje tak, aby mohl být nově budovaný regionální inovační systém vhodně doplněn o ověřené nástroje.**
6. Změna vnějšího i vnitřního pohledu na vnímání regionu jako prostoru poskytujícího vhodné podmínky pro inovační aktivity i pro individuální rozvoj s cílem zvýšení nových inovačních investic a udržení a příliv kvalitních lidských zdrojů.

1. Metodika

Cílem dokumentu Design Option Paper je prostřednictvím spolupráce se zahraničním partnerem navrhnout postup pro osvojení konkrétního podpůrného nástroje pro jeho využití v podmínkách Jihočeského kraje.

V tomto případě se jedná o návrh konceptu podpory rozvoje podnikání (zejména pro začínající podnikatele či skupiny sociálně vyloučené) v oblastech nejen přímo souvisejících s udržitelným rozvojem místní komunity, ale také na podnikání s pozitivními dopady do sociální oblasti.

Hlavním posláním tohoto dokumentu je shrnutí poznatků ze spolupráce se zahraničním partnerem, jejich vyhodnocení a identifikace vhodných aktivit s potenciálem pro jejich adaptaci na území Jihočeského kraje. Je sepsán jako výchozí báze pro další návazné kroky a vlastní implementaci.

Metodika vychází jak z doporučení příslušné programové výzvy MŠMT tak i z oficiální metodiky¹ Evropské Komise, resp. EASME.

¹ <https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/Paper-Twinning-advanced-methodology.pdf>

2. Popis situace v partnerském regionu

Představení partnerské organizace v rámci aktivity Twinning

Pro účely aktivity Twinning byl při přípravě projektu osloven zahraniční partner organizace Allia s pobočkami v Cambridge, Peterborough a East London. Allia byla založena v roce 1999 jako nezisková organizace za účelem podpory začínajících podnikatelů prostřednictvím poskytování pracovního prostoru, poradenství, komunity a zprostředkování financování.

Allia má dvě pobočky v Cambridge (Allia FBCC), a po jedné v Peterborough (Allia FBCEP) a East London (Allia FBCEL). Opírá se o tři základní iniciativy:

- Allia Future Business Centre
- Allia Serious Impact
- Allia Impact Finance

Obr. 1: Lokace center Allia

Zahájení spolupráce s touto organizací v rámci aktivity Twinning vychází z předchozího kontaktu navázaného prostřednictvím dvou mezinárodních projektů (projekt InnoFun² a RECOMMEND³). Díky této znalosti bylo snazší identifikovat vhodného partnera s novým inovačním nástrojem.

Podpůrné programy Allia

I. Programy Serious Impact

Serious Impact zahrnuje sérii na sebe navazujících aktivit pro podporu a iniciaci podnikatelských záměrů se sociálním dopadem v 5 krocích:

Obr. 2: Obecný postup podpory podnikatelů / start-upů - Allia

1. *Workshopy* – 1-denní aktivita zaměřená na identifikaci, objevení talentu, podstaty, klientů.
2. *Podpora start-up* – 30-denní program zaměřený na identifikaci potenciálních zákazníků, porozumění konkurenci, tvorbě produktů a zahájení podnikání
3. *Akcelérátor* – 3-měsíční trénink zaměřený na všechny aspekty nutné pro zahájení podnikání, doplněné o financování a akční plán
4. *Inkubátor* – 9-měsíční pracovní prostor s přímou účastí experta, podpora pro rozšíření, přístup do inovačního labu
5. *Inovuj* – exkluzivní technický trénink a podpora designu, testování, výroby (od prototypu až na trh)

V rámci tohoto programu existuje ještě „nulťá“ možnost a tou je hodinová konzultace záměrů.

² www.innofun.org

³ www.recommendproject.eu/

II. Cambridge Social Ventures (CSV)

Allia je jedním ze spoluorganizátorů daného programu, kterému lektoru lektoruje tým externích expertů CSV.

Jedná se o 2 hlavní produkty:

Social Venture Weekend a Program sociálního inkubátoru, které jsou blíže popsány v části organizačního uspořádání podpůrných institucí v regionu.

CSV se na rozdíl od Social Impactu zaměřuje na větší projekty v pozdějším stádiu jejich života (ne pouze ve formě sociálního nápadu)

III. Podpůrné podnikatelské akce

Jedná se o směs různých akcí zaměřených na podporu podnikatelských aktivit (semináře, workshopy, P2P sessions, apod.). K pravidelným patří:

Workshop – Start-up série – pravidelné měsíční workshopy (2 hod) adresující podnikatelské potřeby

Expertní hodiny – předmětný expert k dispozici na 10-15 min poradenství

The Mid-Week Social – společenská akce k neformální diskuzi se členy FBC

IV. The Points of Intersection (Public Art)

Program, v rámci kterého jsou reflektovány sociální a environmentální závazky prostřednictvím veřejné umělecké aktivity (výstavy, sbírky, apod.).

Popis studijních cest

V rámci realizace projektu byly provedeny dva cykly studijních návštěv (2 týdny v říjnu 2017) a prezentovány konkrétní aktivity Allia či relevantních partnerských organizací.

Studijní cesta I. část (2. – 6.10. 2017)

<i>Datum</i>	<i>Organizace</i>	<i>Místo</i>	<i>Kontakt</i>	<i>Stručný popis</i>
3.10.	Allia FBCC	Cambridge	Paul Hughes, Joanna Gabryel	Představení Allia Future Business Centre, celého ekosystému podporující inovační prostředí, vysvětlení chápání přístupu sociálního aspektu, jeho chápání v celém širokém pojetí, prezentace programů podpory začínajících podnikatelů. (1-denní workshop na ukotvení myšlenky, 30-ti denní program pro start-upy, 3 měsíční Akcelérátor, 9 měsíční Inkubátor.
3.10.	Allia FBCC	Cambridge	Neil Prem	Účast na programu pro začínající podnikatele jednodenní workshop - ukotvení myšlenek pro realizaci podnikatelských záměrů a představení možností spolupráce s Allia
3.10.	Cambridge Judge Business School	Cambridge	Tamzin Byrne	Představení Cambridge Social Ventures fondů při University of Cambridge a všech navazujících a spolupracujících sociálních programů.
3.10.	Accelerator Cohort 4	Cambridge	Andrew Hatcher	Účast na 4. setkání skupiny začínajících podnikatelů v programu Akcelérátor pod vedením kouče (představeno 13 inovačních záměrů se sociální problematikou)
4.10.	30 Day Challenge Week 2	Peterborough	Jackie Cooper	Představení Allia Future Business Centre Peterborough, představení programů, účast na setkání začínajících podnikatelů v rámci programu 30 Day Challenge Week 2 (program navazující na program představený předešlý den v Cambridge, představeno 4 podnikatelské záměry - již ve fázi realizace)
4.10.	Innovation Lab	Peterborough	Michael Duggan	Prohlídka laboratoře - innovation LAB - prostoru pro začínající podnikatele, ve kterém mohou svůj nápad posunout až do fáze prototypu.
4.10.	Meeting with GCGP LEP	Cambridge	Steven Wilson,	Setkání se zástupci GCGP LEP, vzájemné představení aktivit (jedná se o instituci na bázi CzechInvestu v ČR, zřízenou pod národním Ministerstvem pro oblast podpory podnikání)
5.10.	ST John's Innovation Centre	ST John's Innovation Centre	Penny Lord	Představení a prohlídka - ST John's Innovation Centre, prostory, programy, financování, jedná se o nejstarší VTP v Cambridge (při Cambridgské univerzitě). financovány z univerzity a ventures fondů, vysoký tlak na komercializaci výstupů. pokud vidí sociální aspekt, předávají je do Allia.
5.10.	Allia FBCC	Cambridge	Alan Barrell	Setkání s prof. Alanem Barellem - povídání o historii vzniku "Cambridge fenomen", ekosystému pro podporu inovací
5.10.	IdeaSpace West	IdeaSpace West	Stewart MacTavish	Představení a prohlídka - prostory, programy, financování
5.10.	Bradfield Centre	The Bradfield Centre, Science Park	Jeannette Walker	Setkání s ředitelkou Science Parku -představení a prohlídka - prostory, programy, financování, prohlídka. nejnovější VTP v Cambridge, vystavěné a financované univerzitou Cambridge.

Studijní cesta II. část (23. – 27.10. 2017)

<i>Datum</i>	<i>Organizace</i>	<i>Místo</i>	<i>Kontakt</i>	<i>Stručný popis</i>
24.10.	Accelerator FBCEL	East London	Alex Potter	Prezentace přístupu a technik v rámci akcelérátoru a inkubátoru. Představena teorie "flat white economy" a další příklady, jak podporovat začínající podnikatele a rozvoj místní komunity. Komplexní pojetí rozvoje lokální komunity včetně souvisejících ekonomických aspektů (růst cen nemovitostí, atraktivita lokality, apod.). Program je podporován společností JP Morgan Chase.
24.10.	Incubator FBCEL	East London	Matthew Rowell	Účast na programu pro začínající podnikatele jednodenní workshop - ukotvení myšlenek pro realizaci podnikatelských záměrů a představení možností spolupráce s Allia
24.10.	Allia FBCEL reporting	East London	David Broach	Prezentace systému reportingu a výkonnosti celé organizace či dílčích projektů a programů.
24.10.	Smart Separations	East London	Hugo Macedo	Rozhovor s úspěšným start-upem zaměřeným na keramické nanofiltru a jejich aplikaci včetně příběhu vzniku firmy.
24.10.	Impact Hub	Impact Hub	-	Prohlídka a prezentace coworkingového centra a celkového konceptu této mezinárodní platformy.
25.10.	IDEA London	IDEA London	-	Prezentace a prohlídka post-akcelérátoru v centru Londýna. Setkání se zástupcem sítě The Accelerator Network.
25.10.	Digital Catapult	Digital Catapult	-	Prohlídka a prezentace jednoho z předních akcelérátorů orientovaných na IT, bioniku, Immersive, IoT, apod. Prezentace projektu Smartify.
25.10.	London BioScience Innovation Centre	London BioScience Innovation Centre	-	Prohlídka a prezentace inovačního centra s akcelérátorem zasídlého v centru Londýna v Královské veterinární univerzitě.
26.10.	Entrepreneurship Panel	East London	Matthew Rowell	Účast na diskuzním panelu s úspěšnými podnikateli pro start-upy zasídlené ve FBCEL.

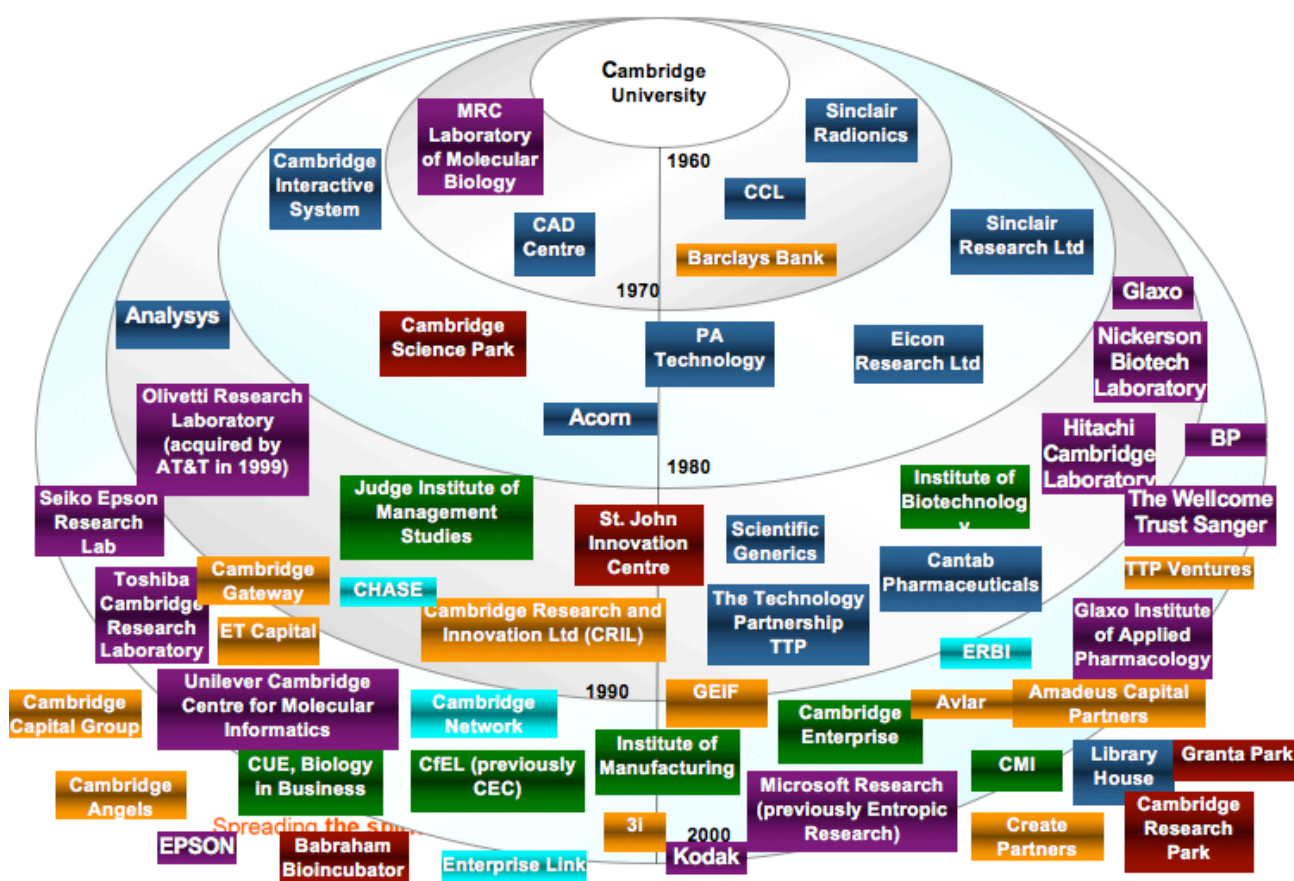
Stručný popis inovačního prostředí v Cambridge

- Nazývá se nejvýznamnějším technologickým klastrem v Evropě
- Pochází odsud 96 držitelů Nobelových cen od roku 1904
- Od roku 1960 vytvořeno cca 5 tis. hi-tech firem
- V současné době zasídleno 1500 hi-tech firem zaměstnávajících 53 tis. lidí
- Zasídleny firmy jako Amazon, Amgen, Apple, ARM AstraZeneca, Microsoft, Human Genome Project, Takeda

Hlavní specializace:

- ICT, Zdraví, Environmentální technologie, Internet věcí, Automobilový průmysl a doprava, Sociální technologie, Zemědělské technologie

Obr. 3: Přehled inovačního ekosystému v Cambridge

Organizační uspořádání

Organizační model pro realizaci aktivit v rámci podpory sociálních inovací a sociálního podnikání vychází z úloh jednotlivých partnerů podílejících se na implementaci podpůrných programů a jejich financování. Integrovanou aktivitou je Cambridge Social Ventures (dříve *Social Incubator East*), která byla v roce 2016 institucionalizována pomocí filantropického příspěvku a nyní spadá pod Cambridge University.

Obr.4: Proces transformace do samostatné organizace

Cambridge Social Ventures (CSV)

Cambridge Social Ventures⁴ podporuje širokou škálu podnikání, které má pozitivní sociální či environmentální dopad.

Věnuje se různým oborům jako zdraví, doprava, stavebnictví, vzdělávání apod. a to jak na lokální tak i globální úrovni včetně start-upů, veřejného sektoru, komunitních organizací, univerzitních spin-outů apod.

Mise CSV: Vytvořit smysluplný sociální dopad prostřednictvím podpory podnikatelů za účelem rozvíjení sociálního podnikání.

⁴ <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/social-innovation/cambridge-social-ventures/>

Keystone Development Trust⁵

Fond založený roku 2003 zaměřený na podporu jednotlivců, skupin či komunit za účelem tvorby vlastních řešení a podnikatelských aktivit. Tým 15 stálých zaměstnanců, 20 externích pracovníků a několik dobrovolníků.

Foundation East – Finance and Support for Business⁶

Organizace poskytující financování podnikatelských záměrů jak pro začínající, tak pro stávající podnikatele.

University of Cambridge⁷

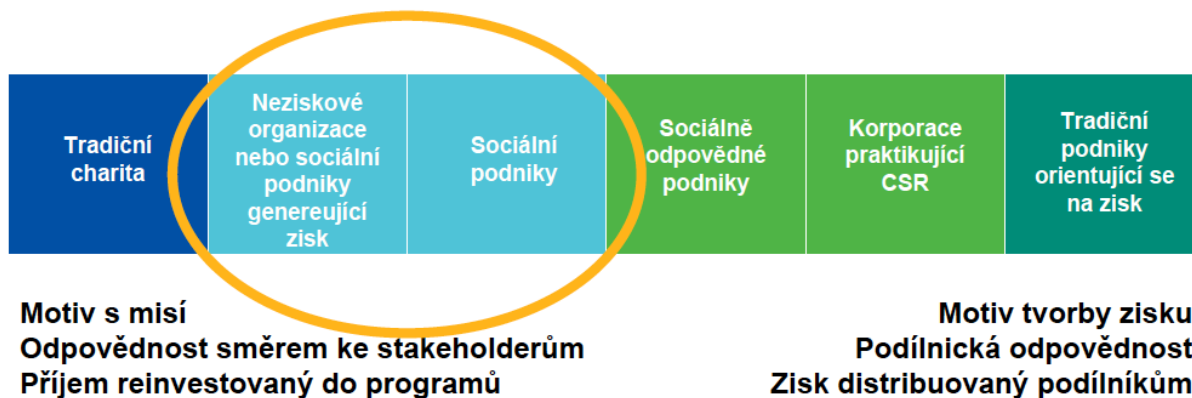
Přední světová univerzita s 18 tis. studenty, 11 tis. zaměstnanci, 31 fakultami a 150 odděleními.

Zaměření

CSV se zaměřuje na šest hlavních dovedností:

- týmové dovednosti
- řízení a externí poradenství
- finanční management
- hodnocení sociálního dopadu
- právní formy a ukotvení sociální mise
- podnikatelský plán a obchodní modely

Obr. 5: Oblast zaměření Cambridge Social Ventures

⁵ <http://www.keystonetrust.org.uk/>

⁶ <http://www.foundationeast.org/>

⁷ <https://www.cam.ac.uk/>

Podpůrné programy Cambridge Social Ventures

Programy CSV jsou navrženy pro osoby, které své podnikání chtějí posunout dále směrem k expandujícímu, skutečnému a přetrvávajícímu sociálnímu či environmentálnímu dopadu. CSV nabízí jak krátkodobé tréninky (Social Venture Weekend) tak i účast v inkubátoru s koučinkem, poradenstvím, pracovním prostředím a přístupem k financování (12-month Incubator).

Social Venture Weekend

- 3x ročně po 50 účastnících
- 2,5 dne tréninku pro sociální podnikatele v iniciační fázi
- základní podnikatelské modely
- finance, marketing, obchod, pitching
- legislativa

12 měsíční inkubační program

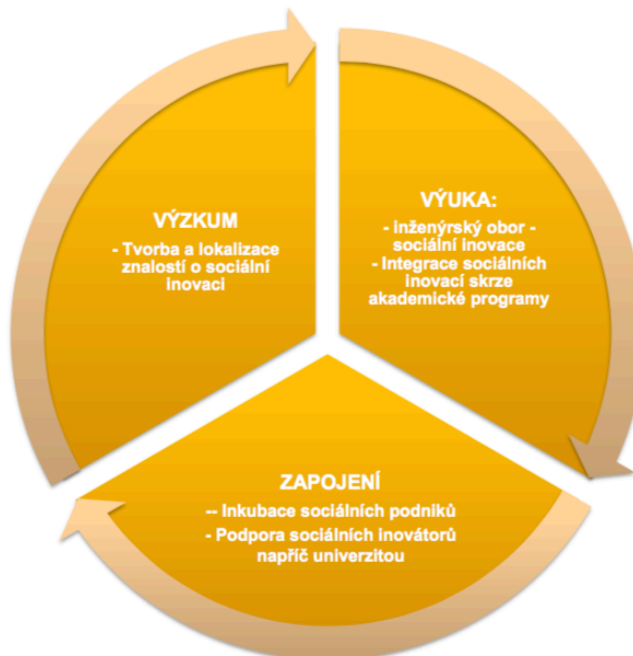
- 2 běhy ročně, 10 – 15 podniků / běh
- podnikatelské poradenství
- měsíční tréninky
- P2P podpora
- kancelářské prostory
- začlenění do sítí
- přístup k financování

Příklady úspěšných start-upů zde: <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/social-innovation/cambridge-social-ventures/our-ventures/>

The Cambridge Centre for Social Innovation

je podpůrným programem a zároveň platformou pro výzkum a zapojení sociálních inovatérů, akademického prostředí a politiky z Velké Británie a celého světa. Je primárně zaměřena na porozumění, podporu a angažmá sociálních inovátorů a na podporu vzniku a rozvoje sociálního podnikání. Vyznačuje se těmito hlavními přístupy – Think -> Teach -> Do.

Obr. 6: Organizační proces The Cambridge Centre for Social Innovation

Vybrané podpůrné programy pro univerzitní studenty a personál

- *Social Innovation Consulting Group*⁸
 - konzultační skupina pro podnikatelské aktivity se sociálními ambicemi
 - kromě poradenství také zprostředkovává kontakty mezi studenty a existujícími podnikateli
- *Cambridge Hub*⁹
 - Cambridge Hub transformuje studentské úsilí v sociálních a environmentálních výzvách. Funguje jako katalyzátor, inspiruje studenty a zprostředkovává příležitosti stát se aktivním členem či lídrem aktivit se sociálním dopadem.
 - Podporuje aktivně studenty při zakládání sociálního podnikání prostřednictvím speciálního programu „*Cambridge Hub's Social Innovation Programme*“¹⁰

⁸ http://issuu.com/cjbscenterforsocialinnovation/docs/sicg_website_description/1

⁹ <http://www.cambridgehub.org/>

¹⁰ <http://www.cambridgehub.org/sip>

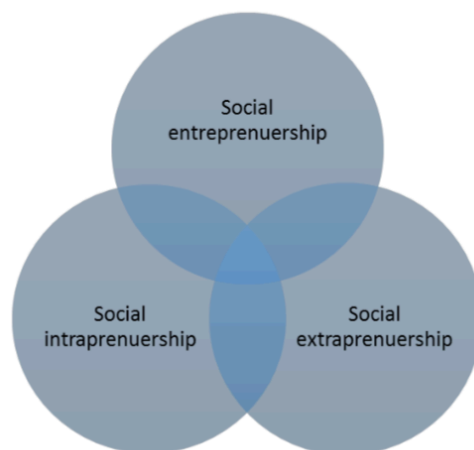
Velmi významným počinem výše uvedených programů a platforem je sestavení konkrétní „živé“ databáze aktérů, která obsahuje nejen tzv. *sociální inovátory*¹¹ (social innovators) s úspěšnou kariérou, ale také *studenty*¹² (student innovators), které se do pozic sociálních inovátorů teprve etablojí.

Nové trendy ve vnímání pojmu „sociální inovace“ ve Velké Británii

Nedávno vydaná studie¹³ zpracovaná organizací Centre for Social Innovation at Cambridge Judge rozlišuje tři subkategorie sociálních inovací: 1) social entrepreneurship, 2) social intrapreneurship a 3) social extrapreneurship. Toto rozdělení napomáhá rozvíjet další výzkum v rámci smysluplné struktury.

Přístup je založen na tezi, že mnoho nápadů a postupů, které byly donedávna zastřešené jedním termínem „sociální inovace“, nemají v praxi mnoho společného. Takto nastavená struktura napomáhá rozšiřovat výzkum z relativně úzkého akademického a komerčního zaměření do sfér týkajících se společenského růstu a odpovědnosti:

- *Social entrepreneurship* - vytváří a zhodnocuje jmění za účelem adresovat dílčí sociální výzvy
- *Social intrapreneurship* - adresuje sociální výzvy uvnitř zavedené organizace zatímco řeší sociální problémy jako příležitosti, které současně vytváří sociální a komerční hodnotu
- *Social extrapreneurship* - pracuje na obou stranách, vně i uvnitř organizací a sítí nejen za účelem inovačních řešení, ale také jako vývoj ekosystémů a podpory mechanismů pro sociální změnu.

Obr. 7: Koncept vnímání sociálního podnikání

¹¹ <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/social-innovation/engagement/social-innovators/>

¹² <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/social-innovation/engagement/student-social-innovators/>

¹³ <https://insight.jbs.cam.ac.uk/2017/organising-social-innovation/>

Přenositelnost aktivit z partnerského regionu v rámci aktivity Twinning

V rámci stávajících podmínek, které měl tým aktivity Twinning v rámci navázané spolupráce a studijních návštěv v obou regionech možnost analyzovat, dospěl k následujícím poznatkům.

<i>Shrnutí základních poznatků z partnerského regionu</i>	
<i>Infrastruktura</i>	<i>Úroveň</i>
Stádium rozvoje inovační infrastruktury a celého eko-systému (včetně podpory sociálních inovací) v obou zemích je nesrovnatelný. Soubory podpůrných aktivit jsou institucionalizovány, mají nositele.	Programy podpory sociálních inovací nejsou nutně podmíněny globálním přesahem, ale jsou zaměřeny lokálně a na podporu rozvoje místní komunity
<i>Určení / směřování</i>	<i>Vnímání</i>
Dynamika prostředí, tvorba a rozvoj inovací je v partnerském regionu významněji akcelerována tržními potřebami a konkrétní technologickou poptávkou	Problematika sociálních inovací je řešena téměř vždy prostřednictvím kolaborativních a sdílených metod (komunita, spolupráce, diskuze)
<i>Zaměření</i>	<i>Spolupráce</i>
Vnímání a přístup k pojmu sociální inovace je v partnerském regionu vnímán širěji (např. včetně environmentálního a komunitního aspektu) a obecně do této definice spadají i podnikatelské aktivity, jejichž výstupem jsou produkty / služby, které mají pozitivní sociální dopad	Podpůrné programy a služby jsou přímo podporovány akademickými institucemi (University of Cambridge), soukromým (Allia) a veřejným sektorem (dotační programy), častá je kombinace

SWOT analýza – přenositelnost aktivit z partnerského regionu

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- existující partnerství s kvalifikovanými partnery (např. ZSF JU, EF JU, apod.) - poptávka po nových skupinách lidských zdrojů - stav fyzické infrastruktury pro podporu inovací obecně	- absence důkladných analýz situace v oblasti sociálních inovací / podnikání v Jihočeském kraji - absence podobné platformy, partnerství či instituce zaštiťující téma sociálních inovací / podnikání v Jihočeském kraji
<i>Příležitosti</i>	<i>Hrozby</i>
- podpora sociálních inovací / podnikání jako tématu průřezově v dotačních titulech - zvyšující se nabídka dotačních příležitostí pro téma podpory sociálních inovací/podnikání	- nízký zájem politických představitelů - nedostatek finančních prostředků - nedostatek odborné kapacity

Na základě výše uvedeného lze odvodit základní aspekty a opatření, která mají potenciál přenosu a následného etablování v podmínkách Jihočeského kraje a zároveň splňují podmínku unikátnosti.

Jedná se zejména o:

- **Institucionalizace** - vytvoření zastřešující organizace či platformy pro oblast sociálního podnikání v regionu ve spolupráci s již existujícími a zainteresovanými entitami
- **Návaznost / integrace** do stávajícího inovačního ekosystému
- **Vnímání / rozšíření tematiky** sociálních inovací / podnikání o environmentální a komunitní aspekt
- **Sdílení a spolupráce** komerčního sektoru s firmami zabývajících se sociálními inovacemi

6. Popis východisek a výzev v Jihočeském kraji

Základní východiska

Jihočeský kraj (JČk) má v mnoha ohledech spojených s inovačním prostředím a podporou inovačního podnikání velmi specifické výchozí podmínky. Dle provedených analýz, zejména v rámci zpracování Regionální inovační strategie JČK a návazné RIS3 strategie, existují v regionu dva hlavní určující aspekty¹⁴:

- *Oborové zaměření produkční sféry Jihočeského kraje* – tradiční odvětví založené na surovinové základně (dřevozpracující, polygrafický, nábytkářství, potravinářství, apod.) spolu s odvětvími vázanými na zahraniční investice (průmysl výroby motorových vozidel, kovových konstrukcí, výroby a oprav strojů, energetika, apod.) oproti službám, zejména pak cestovnímu ruchu
- *Nedostatečná provázanost akademické a produkční sféry* a z toho vyplývající nefunkční kontinuita středního, vyššího a vysokého školství; prosazování základní vědy před využitelností výsledků; nevyužívání výsledků výzkumu firmami; produkce hůře uplatnitelných absolventů (nutnost rekvalifikací); nedostatečné soukromé investice do VaV, a nedostatečný rozvoj inovačního podnikání a vznik technologicky orientovaných firem

Atraktivitu Jihočeského kraje pro rozvoj podnikání významně zvyšuje jeho poloha. Vedle blízkosti Horního Rakouska a Bavorska je kraj součástí tranzitních tras spojujících důležitá středoevropská hospodářská centra. Díky přílivu zahraničních investic do zpracovatelského průmyslu (převážně do rozšíření výrobních kapacit) a různorodosti zpracovatelského průmyslu, vykazuje Jihočeský kraj dlouhodobě jednu z nejnižších měr nezaměstnanosti v ČR.

Na druhou stranu je nutné konstatovat, že struktura regionální ekonomiky s absencí výrazného zastoupení high-tech výrob, má za následek pomalejší růst regionu a tak podíl Jihočeského kraje na celkovém HDP ČR v posledních letech klesá.¹⁵

Jednou z hlavních překážek růstu inovačního prostředí v Jihočeském kraji je nedostatek kvalifikované pracovní síly pro práci s vyšší přidanou hodnotou. Přestože se v kraji nachází několik vysokých škol, produkce absolventů neuspokojuje poptávku zaměstnavatelů. Situaci nepomáhá ani odliv absolventů do jiných oblastí (Praha, zahraničí atd.).

K nedostatku kvalifikované pracovní síly můžeme dále přidat nevyhovující dálniční a silniční síť včetně chybějícího dálničního propojení s hlavním městem Prahou.¹⁶

V Jihočeském kraji působí dvě veřejné vysoké školy, tři soukromé, fakulta Managementu VŠE

¹⁴ Regionální inovační strategie Jihočeského kraje, Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání, o.p.s., 2010

¹⁵ Krajská příloha k národní RIS 3, Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání, o.p.s., 2014

¹⁶ Marketingová strategie a marketingový komunikační plán projektu „Smart akcelerator v Jihočeském kraji, Jihočeský kraj, 2017

v Jindřichově Hradci a jedna veřejná výzkumná instituce. Největší vysokou školou v regionu je Jihočeská univerzita v ČB s 8 fakultami a celkovým počtem 13 000 studentů. Dále se zde nachází několik mezinárodně uznávaných vědecko-výzkumných týmů a několik nově vystavěných vědeckovýzkumných pracovišť. Tyto týmy a centra se zaměřují převážně na základní výzkum, což dokazuje i fakt, že výdaje do základního výzkumu jsou pouze v Jihočeském kraji vyšší než do aplikovaného výzkumu.

Klíčovým problémem je absence technicky vzdělaných pracovníků. Situaci je nutno aktuálně řešit napříč všemi stupni vzdělávací soustavy.

Úkolem nově vybudované inovační infrastruktury je nastavit takovou šíři a kvalitu podpůrných služeb, které pomohou novým i stávajícím inovačním firmám k úspěšné realizaci svých podnikatelských plánů a inovačních aktivit a zvýší tak konkurenceschopnost celého regionu.¹⁷

Klíčovým aspektem byla výstavba I. a II.A etapy Jihočeského vědeckotechnického parku, který realizuje Jihočeský kraj skrze svoji akciovou společnost JVTP, a.s. (II.A etapa) a Jihočeskou agenturu pro podporu inovačního podnikání o.p.s. (I. etapa).

V Jihočeském kraji je realizováno poměrně velké množství podpůrných schémat.

Regionální inovační infrastruktura – hlavní prvky:

- Jihočeský vědeckotechnický park - etapa I. a IIA
- Technologické centrum Písek
- Vědecko-technický park ENKI
- Akademické a univerzitní centrum Nové Hradce
- Jihočeské univerzitní a akademické centrum transferu technologií
- Jihočeská hospodářská komora (JHK)
- Regionální rozvojová agentura a.s. (RERA)
- Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest

Možné uspořádání aktérů inovačního systému a infrastruktury v Jihočeském kraji v souvislosti s iniciací vzniku Jihočeského sociálního inkubátoru je zobrazen níže, prozatím bez definice vzájemných vazeb a interakcí. Ty by měly být předmětem dalších jednání všech zúčastněných či dotčených.

Obr. 8: Výchozí přehled potenciálních aktérů při vzniku JSI

7. Potenciál a cíle nových podpůrných nástrojů

Výchozí potenciál

Obecně v rámci fungování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků v ČR, jejichž smyslem a náplní je podpora inovačního potenciálu podnikatelských subjektů, existuje celá řada programů a iniciativ zaměřených na podporu začínajících podnikatelů s akcentem na inovační aktivitu či aplikaci poznatků vědy a výzkumu v praxi.

Logicky tak vzniká infrastruktura navázaná na akademické prostředí a výzkumné instituce, jejímž cílem je podporování myšlenek a inovací, které mají ideálně nadregionální či dokonce nadnárodní význam. Tento trend je hojně podporován napříč všemi evropskými i národními programy a za uplynulá programovací období byla potřebná infrastruktura víceméně vybudována všude, kde k tomu byl odůvodněný potenciál.

Cílem aktivity *Twinning* projektu „Smart akcelerator v Jihočeském kraji“ je přenos zkušeností ze zahraničí a konkrétní přenos know-how v oblasti vědeckotechnických parků, které poskytují specializované služby, především v sociální oblasti. Ta vykazuje poměrně zajímavý potenciál, který by mohl být využit jednak pro rozšíření služeb stávající inovační infrastruktury v regionu, ale také by mohl iniciovat programy pro podporu sociálních inovací a ve svém důsledku i vyřešit stále rostoucí problém s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků.

Co je sociální inovace?

Sociální inovace představují nové a oproti dostupným alternativám lepší řešení (tj. účinnější, efektivnější, udržitelnější, spravedlivější), která naplňují naléhavé sociální (resp. společenské) potřeby a zároveň vytvářejí nové sociální vztahy nebo spolupráce. Sociální inovace mohou zahrnovat nové produkty, procesy, služby, organizační uspořádání, technologie, ideje, regulace, institucionální formy, funkce a role, sociální inuít, intervence a nové formy řešení sociálních potřeb.

Na národní úrovni dosud neexistuje ucelený program, který by se specificky věnoval podpoře podnikání prostřednictvím využití sociálních inovací navíc spolu s cílenou podporou komunitního rozvoje a místního podnikání. Existují pouze aktivity, které se věnují vybraným tématům jako je problematika podpory sociálního podnikání ve smyslu pomoci stávajícím sociálním podnikům či vzniku nových (viz např. *Komora sociálních podniků v Jihomoravském kraji pozn. aut.*).

Podpůrnou argumentací pro rozpracování zmíněného tématu v rámci tohoto dokumentu jsou také průběžné výsledky soutěže s názvem JIHOCZECH¹⁸, která byla v rámci jiné aktivity projektu „Smart akcelerator v Jihočeském kraji“ vyhlášena koncem roku 2017. Ty poukazují jednoznačně na absenci podpůrného nástroje pro specifické cílové skupiny, jež jsou

¹⁸ www.jihoczech.cz

v dosavadních běžných programech na podporu (začínajícího) podnikání spíše odrazování či dokonce z titulu předmětu / cíle projektu diskriminování. Jedná se o sociálně znevýhodněné skupiny, které mají potenciál rozvinout na základě originální či inovativní myšlenky vlastní podnikání či přispět ke komunitnímu rozvoji.

Cíle

Hlavním cílem tohoto dokumentu je na základě shromáždění a vyhodnocení poznatků z praxe zahraničního partnera a v souvislostech místních podmínek a potřeb navrhnout vznik „**Jihočeského Sociálního Inkubátoru**“ (JSI), který se zaměří na podporu socioekonomické soudržnosti regionu prostřednictvím podpory sociálně znevýhodněných skupin **ve čtyřech hlavních liniích**

- Linie 1) Podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem
- Linie 2) Podpora podnikatelů směrem k zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin (osoby sociálně vyloučené a osoby ohrožené sociálním vyloučením)
- Linie 3) Podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin
- Linie 4) Podpora spolupráce mezi institucemi pracujícími se sociálně znevýhodněnými skupinami (sociální služby, vzdělávací instituce) a podnikatelskou sférou (další navazující služby jako zprostředkování práce, dotační poradenství, apod.)

Unikátnost tohoto přístupu na národní úrovni je dána:

- uceleným přístupem k podpoře cílových skupin (čtyři linie)
- integrace do portfolia služeb „konvenčního“ vědeckotechnického parku
- orientace na specifické a tématem opomíjené cílové skupiny

Specifické cíle a příležitosti

Specifickými cíli JSI jsou zejména:

- A. využití potenciálu sociálně znevýhodněných skupin pro realizaci sociálních inovací, zahájení podnikání či začlenění do trhu práce
- B. vytvoření specifického a unikátního programu podpory s možnou replikovatelností do dalších krajů a jeho pilotní ověření
- C. začleňování sociálně znevýhodněných skupin do podnikatelské / zaměstnanecké praxe
- D. iniciace a podpora spolupráce poskytovatelů sociálních služeb se subjekty napříč trhem práce
- E. zvýšení kvalifikace pracovní síly ze sociálně znevýhodněných skupin

- F. tvorba a zavádění nových podpůrných nástrojů pro podporu sociálních inovací malých a středních podniků
- G. podpora komunitního rozvoje a místního podnikání
- H. iniciace a rozvoj sítě spolupracujících partnerů (stakeholderů) propojující podnikatelskou sféru se subjekty zastřešujícími osoby znevýhodněné na trhu práce (vznik nových sociálních vztahů a spolupráce)

Cílové skupiny

- 1) Skupiny sociálně znevýhodněných osob - *vzhledem k absenci zákonem ukotvené terminologie jsou cílové skupiny navrženy předběžně takto:*
 - Osoby se zdravotním postižením,
 - mládež a mladí dospělí, kteří jsou ohroženi sociálně patologickými jevy,
 - osoby bez přístřeší,
 - osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu apod.,
 - oběti trestné činnosti,
 - osoby pečující o osobu blízkou,
 - osoby, které jsou více než rok nezaměstnané,
 - další sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené osoby, které jsou uživateli registrované sociální služby.
- 2) Zaměstnavatelé, komerční firmy
- 3) Poskytovatelé sociálních služeb
- 4) Akademické a vzdělávací instituce
- 5) Servisní a podpůrné instituce

8. Typové návrhy opatření

Dále jsou uvedeny typové návrhy možných opatření v rámci fungování Jihočeského sociálního inkubátoru. Ty jsou dále určeny pro diskuzi s potenciálními aktéry tohoto projektu.

Opatření 1	Iniciační fáze Jihočeského sociálního inkubátoru	
Linie	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 2) podpora podnikatelů směrem k zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin 3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin 4) podpora spolupráce mezi institucemi pracujícími se sociálně znevýhodněnými skupinami	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivity
A,B,C,D,E, F,G,H	- Počet strategií, akčních plánů, opatření	- regionální analýza potenciálu pro vznik JSI - iniciace sítě stakeholders / klíčových aktérů / partnerů JSI - tvorba základní strategie JSI - získání politické podpory - řešerše dotačních zdrojů
Cílové skupiny	1,2, 3, 4,5	
Podmínky / bariéry	Spolupráce stakeholders, partnerů, klíčových aktérů, politiků	

Opatření 2	Akvizice / výstavba vhodné infrastruktury pro realizaci JSI	
Linie	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 2) podpora podnikatelů směrem k zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin 3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivity
A,B,C,E	- Počet vybavených prostor pro realizaci JSI	- realizace vhodných prostor pro implementaci aktivit JSI včetně relevantních aspektů inkluze (napojení na stávající objekt JVTP) a zohlednění možností coworkingu - správa prostor
Cílové skupiny	1	
Podmínky / bariéry	Finanční zdroje / dotační projekt	

Opatření 3	Networking cílových skupin a zaměstnavatelů	
Linie	2) podpora podnikatelů směrem k zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin 4) podpora spolupráce mezi institucemi pracujícími se sociálně znevýhodněnými skupinami a podnikatelskou sférou	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivita
A,C,E,H	- Počet pracovníků uplatněných v rámci flexibilních forem zaměstnání	- vytvoření a realizace metodiky pro networking cílových skupin a zaměstnavatelů za účelem zavádění flexibilních forem zaměstnání - pravidelné setkávání cílových skupin se zaměstnavateli
Cílové skupiny	1,2,3	
Podmínky / bariéry	Zájem podnikatelských subjektů	

Opatření 4	Soutěže pro sociální podnikání	
Linie	3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivita
A,B,G	- Počet „nových“ podpořených podnikatelů	- návrh, příprava a realizace tematické soutěže pro specifické cílové skupiny - informační a osvětová kampaň - zpětné vyhodnocení - monitoring
Cílové skupiny	1	
Podmínky / bariéry	Dostatečné finanční prostředky, kvalifikovaně nastavená hodnotící kritéria, zapojení partnerů / investorů	

<i>Opatření 5</i>	Ji ho čes ké sociální inova ční vou che ry	
<i>Linie</i>	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin	
<i>Specifický cíl</i>	<i>Indikátor</i>	<i>Aktivita</i>
A,B,G	- Počet „nových“ podpořených podnikatelů - Počet vydaných voucherů	- modifikace stávajících Jihočeských podnikatelských voucherů - spolupráce technologické firmy s firmou sociálního podnikání - informační a osvětová kampaň - zpětné vyhodnocení - monitoring
<i>Cílové skupiny</i>	1	
<i>Podmínky / bariéry</i>	Dostatečné finanční prostředky, kvalifikovaně nastavená hodnotící kritéria, zapojení partnerů / investorů	

<i>Opatření 6</i>	Kou čínkové pro gra my pro sociální inovace	
<i>Linie</i>	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin	
<i>Specifický cíl</i>	<i>Indikátor</i>	<i>Aktivita</i>
A,B,C,F,G	- Počet absolventů programu	- vytvoření a realizace koučinkového programu pro vybrané cílové skupiny za účelem vyhodnocení, přípravy a případné realizace vlastního podnikání
<i>Cílové skupiny</i>	1,5	
<i>Podmínky / bariéry</i>	Dostatečně kvalifikované lidské zdroje pro realizace koučinku	

Opatření 7	Poradenství pro začínající podnikatele	
Linie	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 3) podpora vlastní podnikatelské aktivity sociálně znevýhodněných skupin	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivita
A,B,C,F,G	- Počet „nových“ podpořených podnikatelů	- realizace odborného poradenství pro začínající podnikatele realizující sociální inovaci či podnikatelským nápadem a současně pocházející ze skupiny znevýhodněných osob
Cílové skupiny	1	
Podmínky / bariéry	Kvalitní systém selekce podnikatelských nápadů či inovací, kvalifikování poradci	

Opatření 8	Inkubační akce směrem se sociálními komunitami	
Linie	1) podpora podnikatelských aktivit, vedoucích k produkci výrobků či služeb s pozitivním sociálním či environmentálním dopadem 2) podpora podnikatelů směrem k zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin	
Specifický cíl	Indikátor	Aktivita
A,B,C,E	- Počet proškolených účastníků vzdělávacího programu - Počet umístěných začleněných absolventů - Počet vytvořených vzdělávacích programů	- sestavení partnerského konsorcia pro přípravu programu - informační a osvětová kampaň - analýza trhu (potřeby, poptávka) - vytvoření vzdělávacího programu pro vybrané cílové skupiny - zpětné vyhodnocení - monitoring
Cílové skupiny	2, 3, 4	
Podmínky / bariéry	Zastřešení aktivit kvalifikovanou vzdělávací institucí	

Zdroje

[1]	JIHOČESKÁ AGENTURA PRO PODPORU INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ. <i>Jihočeský kraj: Krajská příloha k národní RIS 3</i> [online]. České Budějovice: Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání, 2014 [cit. 2016-08-10]. Dostupné z: http://www.risjk.cz/files/risjk/uploads/files/Region%C3%A1ln%C3%AD%20inova%C4%8Dn%C3%AD%20strategie_Jiho%C4%8Desk%C3%A9ho%20kraje.pdf
[2]	JIHOČESKÝ VĚDECKOTECHNICKÝ PARK, A.S. <i>Smart akcelerator v Jihočeském kraji: Aktivita mapování</i> [elektronický dokument]. České Budějovice, 2016 [cit. 2016-08-24].
[3]	ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. <i>Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie): Zpracovaná ke dni 30.06.2016</i> [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016 [cit. 2016-08-11]. Dostupné z: http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=741706&ad=1&attid=782731
[4]	JIHOČESKÝ KRAJ. <i>Marketingová strategie a marketingový komunikační plán projektu „Smart akcelerator v Jihočeském kraji</i> . České Budějovice, 2017
[5]	KADERÁBKOVÁ, A., SAMAN, S.. Příručka pro tvorbu a realizaci inovačních projektů. Praha, 2013. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/file/8646
[6]	SOCIAL INNOVATION: A WINDOW ON ALTERNATIVE WAYS OF ORGANIZING AND INNOVATING; PAUL TRACEY & NEIL STOTT; INNOVATION ORGANISATION AND MANAGEMENT; VOL. 19, ISS. 1, 2017.

Seznam obrázků

Obr. 1: Lokace center Allia	5
Obr. 2: Obecný postup podpory podnikatelů / start-upů - Allia	6
Obr. 3: Přehled inovačního ekosystému v Cambridge	10
Obr.4: Proces transformace do samostatné organizace	11
Obr. 5: Oblast zaměření Cambridge Social Ventures	12
Obr. 5: Organizační proces The Cambridge Centre for Social Innovation.....	14
Obr. 6: Koncept vnímání sociálního podnikání.....	15
Obr. 7: Výchozí přehled potenciálních aktérů při vzniku JSI	20